

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sjökapten Boye Andersson i Gävle

**Dansken Boye Andersen
– från tvångsenrollerad
i Napoleons flotta
till sjökapten i Gävle**

Kurt Hultgren

Stockholm 1993

Kurt Hultgren
Tre Liljor 1
113 44 Stockholm
tel 08.33 50 69

Sjökapten Boye Andersson i Gävle – hans levnad och hans närmaste släktingar

Sjökapten Boye Andersson i Gävle omkom 33 år gammal på Nordsjön. Han efterlämnade hustrun Anna Stina Hedlund och tre söner, Engelbert Andersson och Boye Andersson (d y) samt yngste sonen Johan August Andersson, 6, 5 och 2 år gamla. Boye Andersson var född i Ballums socken i Ribe amt i Danmark, och hans namn var egentligen Andersen. Han hade gått till sjöss ung, som 20-åring drabbats av Frankrikes kontinentalblockad mot England och blivit strandsatt i Lissabon, därefter tvingats tjänstgöra ombord på ett danskt örlogsfartyg under Napoleons befäl. Efter flera år av militär sjötjänst hade han sedan gått i handelsjöfart på London och mellan Lybeck och olika hamnar i Sverige. Därvid kom han 1815 till Gävle där han gifte sig med borgardottern Anna Stina Hedlund.

Sonen styrman Boye Andersson d y gifte sig så småningom med Anna Cathrina Söderström. Men även den yngre Boye Andersson dog ung, 31 år gammal 1850, i gula febern i staden Bahia i Brasilien. Boye den yngre efterlämnade fem barn, alla döttrar, yngst av dem Emma Andersson, som föddes efter det Boye avlidit. Boyes äldre bror Engelbert blev också sjökapten och gifte sig i sitt andra äktenskap med tant Margret, Margareta Söderström, brorsdotter till Cathrina Söderström. Bägge Engelberts giften var barnlösa. Tant Margret levde till hon blev 90 år i Gävle, där hon dog 1923.

Släktskapsnummer har angivits med utgångspunkt från Magnus och Ragnar Hultgren (1). Respektive far har dubbla numret och modern dubbla +1.

Boije Andersens far var Ander Boyesen, född 1760 i Skast, som är grannsocken till Ballum, helt nära Jyllands västkust norr om Tönder, död 1830 i Ballum. Anders Boyesen var i sin tur son till Boy Pedersen, kådner (dvs åbo) i Skast (1726-1773) och hans hustru Esth Wolle (1725-1805). Boije Andersens mor var Anna Pedersdotter, född 1752 i Ballum, som i sin tur var dotter till Peder Jensen (född 1719 14/10) och Hanna Pedersotter i Bådsböll, Ballum. Peder Jensens far var bödiger (tunnbindare) Jens Pedersen i Ballum.

Boije Andersen, sjökapten i Gävle (84)

Han föddes 1789 20/11 i Bådsböll i Ballum socken, Ribe amt i Danmark.

Enligt sjömanshuset i Gävle var han född 1791 i Flensburg, Danmark, men kan inte hittas i Flensburg eller socknarna runt Flensburg. Han uppges även i kyrkböckerna i Gävle vara född 1789. Alla uppgifter i övrigt bekräftar att det är han som är den Boije Andersen som föddes 1789 20/11 i Bådsböll i Ballums sogn i Ribe amt.

Föräldrarna var skeppstimmermannen Anders Boyesen och hans hustru Anna Pedersdotter. Han döptes den 24. söndagen efter trefaldighet

Faddrarna var följande:

Hans Nissen af Westerende
Anders Pedersen af Westerende
Niels Hansen af Bodsböll
Bodil, Johannis kone, af Aas
Ann Botilla (Söman?) af Bodsböll

Av sjörullorna i Rigsarkivet i Köpenhamn, vari alla tjänstedugliga män mönstrades för att kunna kallas in till örlogstjänst, finns Boije Andersen med fadern Anders Boijesen redovisad i Bådsböll.

I sörulle 1803, ungdomsrulle band 8, lägd 91 (ett geografisk område) nr 617 markerad 122/80 redovisas Boi Andersen född i Bodsböll och hemmahörande i Bodsböll, 13 år gammal. Han bör alltså vara född 1789 eller 1790. Han fick U R patent 1272 1804 och blev commenderet 1804 som sömand i Kiöbenhavn efter Platon's anmeldelse av 30 juni. "U R patent" betyder att han blivit inskriven som sjöman och fått ett bevis på detta, ett slags sjömansbok. U R står för udenrigs, utrikes.

I sörulle 1804 ungdomsrulle band 16 nr 606 (122/80) anges att Boije Andersen var 14 år, ej konfirmerad, kommenderad till flaaden 10 april i Köpenhamn, söpatent 1 maj, exp 14 sep från Köpenhamn med P C Rummel. Han var inte hemkommen 1805 vid soldatvisitationen, men han hemsändes den 20 sep 1805, sjövan efter att ha varit på Nord- och Östersjön. Åldern 14 år stämmer med födelsetidpunkten 1789 20/11.

I sörulle 1806 ungdomsrulle band 25 anges åldern till 15 år. Där anges också att Boije Andersen 1804 fick söpatent (nr 1272). Han överfördes detta år till hovedrullen där det anges att han 1806 10/4 var tjenesteduktig. Där anges också att han har gjort en örlogsfärd (örlogstogt), att han är verksam i sjöfarten 1806 10/4 hos Peder Christian Rummel i Flensburg, samt att han 1807 inte var hemkommen. 1808 uppges att ha skall ligga i Lissabon, varför han inte kunde vara med på mönstringen hemma år 1808. – Detta år har åldern förskjutits ett år trots att det gått två år sedan förra rullan. Här uppstår alltså den felaktiga åldersangivelsen.

I sjörullan för 1808 i Ribe amt anges att Boije Andersen var sjövan , grad 2 av 4. Där anges också att han varit med om en örlogsfärd (örlogstogt), alltså sannolikt mellan 1804 och 1808.

I sjörullan för 1809 kallas Boije Andersen "helbefaren", dvs erfarenhetsgrad 4 av 4 möjliga. Erfarenhetsgraden 3 kallas halvbefaren, men den anges aldrig för Boije Andersen. I sjörullan för 1809 anges också att Boije arbetar inom sjöfarten. Han går i fart hos skeppare Rummel i Flensborg toldsted. Det är alltså inget tvivel om att det är samma person Boije Andersen det handlar om. Han kom som sjöman från Flensburg, vilket var det man tog fasta på Gävle sjömanshus.

I sjörullan för 1809 anges Boije Andersens ålder till 18 år, dvs födelseåret skulle vara 1791. I sjörullorna 1812 och 1815 anges åldern till 21 respektive 24 år, dvs samma födelseår 1791. Det är också det födelseår som anges i sjömanshuset i Gävle 1816 när Boije Andersen skrivs in där, kallad Andersson, och med uppgiften att han kom från Flensburg och att hans

far hette Anders Boijsen. I Gävle anges dock inget datum för 1791, men senare dyker den tydligen korrekta uppgiften om födelseåret 1789 upp i Gävle.

I stadsarkivet i Flensburg framgår i akten bland sjöfolk (arkivlåda 325, band 1) att Boije Andersens far 1808 är boende i Ribe amt, i en ort kallad Bonona (?). Sannolikt är det namnet på ett fartyg där fadern tjänstgjorde vid denna tid. Eller också är det en felläsning av Ballum som kan likna Bonona, eller helt enkelt en felskrift av kapten Rosenvinge när han skrev till amiralitetet.

I samma dokument framgår att Boije Andersen seglat med skeppet Bona Fides av Flensburg, men att skeppet blivit upplagt i Lissabon, varefter Boije av den danska regeringen blivit kommenderad att tjänstgöra ombord på det franska örlogsfartyget Poltusk, som av allt att döma hämtat upp honom och ytterligare femton danska sjömän som blivit strandsatta i olika hamnar i Europa. De hämtades med fartyg till Vlissingen, där det nybyggda fartyget Poltusk väntade på dem. Hans inestående lön skulle enligt Boijes önskan som refereras av kapten Rosenvinge utbetalas till hans far i Ribe amt. Fadern var enligt sjömanshuset i Gävle 1816 skeppstimmerman.

Den danske kaptenen Rosenvinge på Poltusk ersattes efter dispyter om kommandorätten över danska officerare på ett franskt fartyg av en fransk kapten mot besättningens protester. Detta skildras som affären Rosenvinge i Lützens bok De danske på Schelden. Besättningen, såväl officerare och manskap, önskade mönstra av för att inte gå under av svält och sjukdomar. Det var dock inte lätt gjort, eftersom deras tjänstgöring var en överenskommelse mellan den danske kungen och kejsar Napoleon.

I Lützens bok De danske på Schelden berättas också om att danska sjömän samlades upp från olika hamnar och samlades i Vlissingen, vilket stämmer med Rosenvinges intyg.

Fartyget Bona Fides var en fregatt med 13 mans besättning som byggdes 1803 i Flensburg. Det gick med commercial load. Det bytte ägare 1807, och det var 1807 eller 1808 som Boije hamnade i Lissabon. Fartyget konstaterades reparationsodugligt 1809 i England och höggs upp där 1809.

Enligt registret över de anställda ombord på Poltusk, en liggare med cirka 600 namn, står som nummer 300 Boije Andersen, som mönstrade på 1808 27/4 och mönstrade av i Flad strand (nuvarande Frederikshavn) 1813 18/5. Denna liggare finns också i Rigsarkivet. Många av de övriga sjömännen noteras för en kort period, många noteras "död", många noteras "deserterad".

Under 1813 blev Boije Andersen i Köpenhamn som befaren utlånad av den danska örlogsflottan till skeppare M Ullerup för fart på Island. Här hänvisas till en skrivelse "28/13".

År 1814 kan Boije inte delta i mönstringen, varvid fadern uppger att han ligger kvar i England, men att han snart väntas hem.

År 1815 anges i sjörullan att han inte är hemma vid mönstringen för att han är anställd i fart från Lübeck till Sverige.

Boije Andersson gifte sig troligen våren 1816 i Gävle med tullvaktmästar-dottern Anna Christina Hedlund. Han gifte sig före den 10 juni 1816, när han omnämns som gift. De var 1816 bosatta i Bränneriet i Gävle. Äldsta sonen föddes 1817 och andra sonen 24 sep 1818.

Boije Andersen skrevs in vid sjömanshuset i Gävle den 10 juni 1816, dock kallad Andersson. Han gick 1817 som styrman på Nordsjön för kapten Hollinder och 1818 två resor på Nordsjön som styrman för kapten Vinroth.

Boije Andersson blev borgare i Gävle 1820. Han kallades av herrar Ekstrand & co att föra skonerten Sirén om 60 läster. Han blev då kofferdikapten, dvs sjökapt. Kofferdikapten betyder att man är verksam inom handelssjöfarten, dvs inte militär.

Coopverdicaptain Boije Andersson omkom olyckligen i Nordsjön den 31 oktober 1823, 33 år gammal. Han efterlämnade änkan Anna Christina Hedlund och de tre sönerna Erik Engelbert, 7 år vid bouppteckningen i feb 1824, Boije 5 år och Johan August 2 1/2 år.

Att hans ålder vid dödsfallet anges till 33 år bekräftar ju att han var född i november 1789. Han var då fortfarande 33 år i oktober 1823, men skulle ha fyllt 34 i november.

Anna Stina Hedlund (d y) (85)

Hon föddes 1795 den 23/10 i Gävle. Hennes föräldrar var sjötullsvaktmästaren Erik Hedlund och hans hustru Anna Forslund.

Hon döptes 24/10 i Gävle av mag Norling. Hennes faddrar var följande:

tunnbindare Nils Sehlberg
gesäll Nils Gustaf Sehlberg
madam Sehlberg
pigan Stina Forslund

Hon gifte sig med Boije Andersson sannolikt våren 1816. Sonen Erik Engelbert föddes 1817, sonen Boye 1818 och sonen Johan August 1821.

Anna Stina blev änka 1823.

Anna Stina Hedlund dog 1844 den 3/1 i Gävle, bou FII:44 (1844) nr 47.

Hon efterlämnade tre myndiga söner, nämligen coopverdicapt Erik Engelbert A, styrman Boije A och förrymde sjömannen Johan August A.

Anna Stina Hedlund, född 1795, kallas här den yngre eftersom Emma Anderssons mormor Anna Christina Hedlund, mor till Anna Cathrina Söderström, var född 1768 och därför kan kallas den äldre. De tycks inte ha varit släkt med varandra, men de levde bägge samtidigt i Gävle och deras barn gifte sig med varandra. Styrmannen Boye Andersson (den yngre) hade var son till Anna Stina Hedlund den yngre och hans hustru Anna Cathrina Söderström var dotter till Anna Stina Hedlund den äldre.

Boye Anderssons och Anna Stina Hedlunds (84+85) barn var följande:

- Erik Engelbert f 1817 15/9, sjökaptan, gift med Anna Christina Bomark (f 1809, död 1848 3/10); gift andra gången med Margareta Söderström. de bodde 1863 enligt adresskalendern för Gävle i Gamla Rådhusgatan 46, tillika Lilla Sjtullsgränd 18, IV kvarteret, tomt 156; han död 1878?, hon död 1923; hans fartyg var ett tremastat skepp med namnet Couriren, enligt målning hos Nils och Lillemor Lundbeck Engelbert ska enligt muntlig tradition (Emma gift Lundbeck, Ina gift Lundbeck) ha burit Margret till dopet. Han var då 15 år, och familjerna bodde i samma gård i Gävle. Han ska ha sagt vid dopet "Det här ska bli min lilla brud". Visserligen gifte han sig först med en annan, men när han blev änkling gifte han om sig med Margret. Margret var så vacker att när hon följde med sin man på resa fick hon ha slöja på sig i hamnarna. Engelbert Andersson hade ko med sig ombord för att besättningen skulle få färsk mjölk. Fartyget Couriren illustrerar denna rapport.
- Boye f 1818 den 24/9, styrman, död 1850 17/3, se person 42
- Johan August f 1821 den 10/3, förrymd sjöman, förmodas i livet i bouppteckningen 1844.

Boije Andersson, coopverdiestyrman (42)

Han föddes 1818 den 24/9 i Gävle. föräldrarna var kofferdikaptanen Boye Andersson och hans hustru Anna Stina Hedlund.

Han gifte sig 1839 med Anna Cathrina Söderström. Deras barn föddes 1840–1850.

Boije Andersson d y dog i gula febern 1850 den 17/3 staden Bahia, Brasilien.

Anna Cathrina Söderström (43)

Hon föddes 1811 den 16/2 i Gävle.

Hon var 1833 fadder och kallas piga vid sin brorsdotter Margareta Charlottas dop den 14 juli, där även Erik Engelbert Andersson var fadder. Erik Engelbert (och hans mor och yngre bror Boije kanske också?) bodde då i samma gård som Johan Söderström och Johan Erik Söderströms familj.

Hon gifte sig 1839 med Boije Andersson (d y).

Hon blev änka 1850. Hon bodde 1863 enligt adresskalendern för Gävle i Östra Ågatan 17, IV kvarteret, tomt 48

Hon flyttade som äldre till sin dotter Beda i Hedesunda.

Hon blev 90 år och bör alltså ha dött ca 1901, troligen i Hedesunda.

Boye Andersson och Anna Cathrina Söderström (42+43) hade följande barn:

- Josephina Christina f 1840 16/3
- Hilda Catharina f 1843 4/7
- Beda Elida f 1845 4/5, adopterad av Engelbert och Margret Andersson; lärarinna; g Kronberg, bodde i Hedesunda; hennes man och barnen John och Elsa dog i TBC. Beda opererade ögonen vid tiden för Oscar II:s 75-årsdag. Hon kunde sedan se på

kortegen tillsammans med Ina Lindgren–Lundbeck och Mina Forsman–Lindgren. Beda blev 90 år. Ina berättade också att det under de sista åren av 1890-talet hänt sig att en televerksanställd besökt Bedas hem i Hedesunda och där fått syn på ett fotografi av Ina, som denne televerksanställda kände väl från Västerås, och undrat hur det kom sig att Inas porträtt fanns där i hemmet. Han hade fått beskedet att Bedas systerson John Lundbeck skulle gifta sig med Ina Lindgren. Den televerksanställda kan mycket väl ha varit Emelie Rundblads blivande, eller kanske redan varande man. Emelie var klasskamrat till mormor Ina, och hennes man blev senare telegrafdirektör, möjligen i Norrköping., kanske i Västerås.

- Anna Eugenia f 1848 11/2, död 1851 29/12 i Gävle
- Emma Charlotta 1850 25/7, g m Johan Wilhelm Lundbeck, hon död 1915 23/9

När Boye Andersson dött och Anna Cathrina blivit änka togs några av barnen om hand av farbrodern Engelbert och Margret, som inte hade egna barn. Både Anna Cathrina och Engelbert och hans hustru bodde i samma stadsdel i Gävle.

Emma Andersson (21)

Hon föddes 1850 den 25/7 i Gävle.

Hon gifte sig ca 1869 med Wilhelm Lundbeck. Hon blev änka 1892. Äldsta sonen John fick sluta i Västerås läroverk för att kunna försörja familjen. Döttrarna blev bankkassörskor (Olga, Elsa och Sigrid), respektive lärarinna (Märta). Hela familjen flyttade till Stockholm, Högbergsgatan, inte långt ifrån St Paulsgatan där John och Ina med familj bosatt sig 1901. Olga och Elsa hade börjat på Mälarsekretariatet i Västerås, i Mälarsekretariatets hus vid Storbron, sedermera Handelsbankens hus, rivet på 1970-talet. Olga och Elsa arbetade på bank även i Stockholm. Märta arbetade som lärarinna i Maria folkskola. Carl började, efter studentexamen i Södra Latin, hos Gumaelius annonsbyrå, och han blev ansvarig för Gumaelius kontor i London, dit han flyttade redan omkring 1910.

Emma Lundbeck dog 1915 den 23/9 i Stockholm Katarina (Högbergsg 33, gamla nr, hus som revs när Söderleden byggdes, nuvarande nr 33 ligger något längre österut, omnummererat)

Wilhelm Lundbeck, klockare och urmakare (20)

Han föddes 1844 den 9/10 i Badelunda.

Han var först klockare i Badelunda, men utbildade sig till urmakare. Han drev urmakeri i Liedbeckska gården i hörnet av Stora torget och Köpmangatan. Han övertog 1868 den urmakerifirma som tidigare drevs av Johan Fredrik Carlsson i Norra kvarteret nr 37. Wilhelm Lundbeck flyttade sitt urmakeri till Johan Edlings gård vid Stora Gatan 30. Under 1879 anställde Wilhelm Adolf Nyman, som 1881 övertog urmakeriet efter Wilhelm Lundbeck. Nymans urmakeri flyttade 1903 till Stora Gatan 26, till den Porathska gården. Under 1960-talet flyttade Nymans urmakeri in i det nybyggda huset vid Stora Gatan där det fanns kvar ännu på 1980-talet, mittemot Punkt, alldeles invid den busshållplats där bussarna till Hammarby

stannade. Det var f ö där som Gunnar Hultgren den 13 feb 1979 väntade på bussen i kölden efter en frimurarsammankomst, klev på bussen och dog i hjärtinfarkt.

Wilhelm Lundbeck gifte sig ca 1869. Wilhelm Lundbeck var dessutom ledamot i Västerås stadsfullmäktige fram till hösten 1892. Han var under de senare åren verksam som pantbanksdirektör.

Familjen bodde i ett hus vid Fiskartorget. Familjen hyrde också ett sommarnöje ute i Viksäng. Dit färdades familjen i roddbåt som roddes i Lillån från Fiskartorget till Lillåns mynning inne i gamla hamnen, och därifrån vidare ut i Mälaren utmed stranden av DAdelunda socken till Viksäng. Det var inte så långt, men det var det enklaste sättet att färdas dit. Lillån har sedermera kommit att läggas igen och Munkgatan har blivit en bred gata med allé på. Familjen bestod då av föräldrarna och sex barn, två söner, John äldst och Carl yngst, samt fyra döttrar.

Wilhelm Lundbeck dog 1892 den 16/12 i Västerås Domkyrko (Fiskartorget).

Wilhelm Lundbecks och Emma Anderssons (20+21) barn var följande:

- John (Johan) Werner f 1872 den 22/8 i Västerås Domkyrko, se person 10
- Wilhelm Engelbrekt f... död 1881 den 23/1
- Olga 1873 den 23/10 i Västerås Domkyrko, bankkassörska
- Märta f 1876 den 20/2 i Västerås Domkyrko, folkskollärlärinna
- Elsa f 1877 den 11/7 i Västerås Domkyrko, bankkassörska
- Sigrid f 1881 den 24/7 i Västerås Domkyrko, gift med Ernst Grafström (barn Olle, Margit och Hans)
- Carl f 1887 den 28/9 i Västerås Domkyrko, gift med Mavis O'Madien, (barn Roy, kapten, Dennis g m Ruth), död 1985 den 12/5

John (Johan) Werner Lundbeck (10), kontorschef Alingsås väveris Stockholmskontor (Mäster Samuelsgatan)

Han föddes 1872 den 22/8 i Västerås Domkyrko.

Han gifte sig 1900 med Ina Lindgren (i Ersta kapell på Söder)

De bodde först på St Paulsgatan i Maria förs.

De flyttade till Saltsjö-Storängen 1908.

John dog 1940 den 21/3 i Nacka (Saltsjö-Storängen Lindvägen)

Oskarina (Ina) Wilhelmina Lindgren (11)

Hon föddes 1876 den 7/10 i Norberg (Hinsebo).

Hon dog 1964 den 29/3 i Stockholm Kungsholm (Polhemsg 5).

Ina Birgitta Lundbeck (5)

Hon föddes 1911 den 24/9 i Nacka (Saltsjö–Storängen, Lindvägen).

hon gifte sig 1941–07–06 med Gunnar Hultgren (i Ingarö kyrka).

De bodde först på Strindbergsgatan.

De flyttade 1942 till Blanchegatan 6.

Familjen flyttade 1951 till Östermalmsgatan 92

Familjen flyttade 1960 till Åkervägen 4, Finspång.

Därifrån flyttade familjen 1963 till Västerås Skerike förs och 1964 till Västerås Lundby förs, Kuskatan 6.

När Birgitta blivit änka 1979–02–13 flyttade hon till Stockholm, till Näsbypark i Täby kommun och 1982/83 till Dalagatan 38, Stockholm

John Kurt Gunnar Hultgren (2), född 1942 den 8/5 i Stockholm Oscar

person 3: **Anna Ulrika Margareta Rydholm (3)**, född 1943 den 8/11 i Stockholm Västerled

källor:

kyrkoböckerna för Gävle, Valbo

mantalslängder för Gävleborgs län

sjömanshusets i Gävle arkiv (landsarkivet i Härnösand)

kyrkoböcker för Ballum, Skast i Ribe amt (landsarkivet i Åbenrå)

militära mönsterrullor för Ribe amt (Rigsarkivet, Köbenhavn)

Stadarkiv Flensburg

Stadarkiv Lübeck

O. Lütken, De Danske paa Schelden, Kjöbenhavn 1885

intervjuer med Ina Lundbeck (1876–1964), min mormor som bl a berättade om sin svärmor och hennes syskon, hennes far och om hennes farfar som kom från Danmark

Bilden föreställer Engelbert Anderssons fartyg Couriren. Det är ett fotografi av Kurt Hultgren av en färgmålning som ägs av Ebon (Lillemor) Lundbeck, änka efter Nils Lundbeck. Den fick Nils Lundbeck ärva efter John Lundbeck, som ärvt den efter tant Margret, Engelberts änka.